

Titulació	Tipus	Curs
Literatura Comparada: Estudis Literaris i Culturals	OP	1

Professor/a de contacte

Nom : Antonio Penedo Picos

Correu electrònic : antonio.penedo@uab.cat

Prerequisits

Aquells requerits per a ingressar al màster.

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Objectius

Una comprensió transdisciplinar tant del mètode de treball com de la selecció i interacció amb els objectes d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Raonar críticament a partir de l'anàlisi i la síntesi.
2. Comunicar els resultats de les seves investigacions a un públic expert i no expert.
3. Organitzar, planificar i gestionar projectes.
4. Treballar en un equip interdisciplinari en entorns diversos.
5. Valorar la interacció signe/símbol i significat/sentit en els mitologemes de les obres seleccionades per a la interpretació.
6. Analitzar la manifestació dels diferents rols socials i de gènere dels personatges.
7. Connectar els diferents formats i suports estudiats (música, cinema, televisió, Internet) amb els diferents canons artístics que convoquen.
8. Identificar els fonaments epistemològics i els instruments conceptuals i terminològics de la tradició literària occidental.
9. Enfocar els diferents objectes d'estudi cap a la seva projecció en l'anàlisi sociopolític, històric i comparat.

Continguts

ESTUDIS CULTURALS EN L'ERA DIGITAL: TRADICIÓ I ACTUALITAT

Dr. Antonio Penedo-Picos. Antonio.Penedo@uab.es

1. La (nova) comunicació en la era digital.
2. La posmodernitat i el tercer mil·lenni.
3. Ficció, Història i 'Realitat Social': narratives digitals i hermenèutica.
4. La (pseudo)intel·ligència artificial i la intel·ligència natural: cos, ment i consciència.
5. Economia, tecnologia i (noves) classes socials: el cibersubjecte transversal.
6. Subjectivitat, identitat i "capacitació semiòtica" de la persona.

Estem verbalment preparats per a la ciutadania digital? La bretxa que obrirà la via digital no serà pel maneig o no de suports, interfícies i canals, sinó per la capacitat de recodificar-se amb els missatges transferits. El problema serà semiòtic, no pas informàtic. Estem experimentant una nova mutació genètica per par del nostre cervell, però per a que aquesta opció pugui perviure hem de tenir subjectes plenament alfabetitzats i activament gramaticals, amb capacitat de comprensió i síntesi, transmissió i generació d'alternatives. Aquesta és la clau principal per a una poètica de l'era digital: si la longevitat serà de cent anys; si els models parlamentaris s'han mostrat insuficients per gestionar la nostra societat; si els grans discursos estan qüestionats; si, sobretot, la capacitat per accedir i modular-se amb la informació és el que donarà l'índex de la nostra llibertat... Estem analògicament preparats per al món digital?

DANTE AHIR I AVUI: DE LA TERRIBLE SÉRIETAT A LA ICONA POP

Dr. Eduard Vilella. Eduard.Vilella@uab.cat

Difícilment es trobarà un autor que hagi suscitat un interès tan estès i continuat al llarg dels segles com Dante. El fenomen implica diferents camps de la cultura occidental. A més de la seva condició de clàssic, en la cultura d'avui Dante gaudeix d'un vigor inusual per a autors com ell. Les meves sessions volen explorar breument aquestes realitats, presentant centralment la Divina Comèdia i examinant algunes de les recents formes de recepció creativa que ha suscitat en la narrativa postmoderna i el teatre postdramàtic, així com el rock, el còmic o la pintura i el cine.

Bibliografia:

Auerbach, E., *Mímesis. La representación de la realidad en la literatura occidental*, Fondo de Cultura Económica, México, 1983.

Coetzee, J. M., "¿Qué es un clásico?", una conferencia", *Costas extrañas. Ensayos, 1986-1999*, Debate, Barcelona, 2005, págs. 11-29.

Metamorphosing Dante : appropriations, manipulations, and rewritings in the twentieth and twenty-first centuries / edited by Manuele Gagnolati, Fabio Camilletti, and Fabian Lampart, Weien, Turia-Kant, 2011

Dante on view : the reception of Dante in the visual and performing arts / edited by Antonella Braidà and Luisa Cale. London, Routledge, 2016.

Komparatistische Perspektiven Auf Dantes 'Divina Commedia': Lektüren, Transformationen und Visualisierungen, Heimgartner, Stephanie ; Schmitz-Emans, Monika; Schmitz-Emans, Monika ; Heimgartner, Stephanie. Berlin, De Gruyter, 2017.

Página web \"Dante Today\" <https://research.bowdoin.edu/dante-today/>

ESPAIS IBÈRICS

Dr. Jordi Cerdà Subirachs Jordi.Cerda@uab.cat

En les darreres tres dècades els anomenats estudis ibèrics han estat presentats com una àrea de coneixement que dona cabuda a la diversitat lingüística i cultural iberoromànica europea i, també, transcontinental. En un context com l'actual de pluralització i problematització de les identitats, el reconeixement de la diversitat de cultures ibèriques i de la seva interdependència històrica i dels seus imaginaris pot ser pertinent. Els estudis ibèrics són una possibilitat de crear un espai practicat i multipolar, sempre inacabat i ambigu, alternatiu als conjunts monolítics tradicionals.

ESTUDIS CULTURALS LLATINOAMERICANS

Dra. María Fernanda Bustamante MariaFernanda.Bustamante@uab.cat

Els estudis culturals a Amèrica Llatina han tingut una enorme transcendència i un desenvolupament particular, ja que l'arrelament històric de modes de circulació de produccions culturals pròpies, situades en una posició de «modernitat perifèrica», la importància de la crítica cultural llatinoamericana i l'atenció a la problemàtica de la manera com la cultura determina les identitats i les seves implicacions polítiques han convertit el continent en un espai fèril per al seu desenvolupament. Aquests s'alien de manera particular amb els estudis postcolonials i decolonials, els moviments feministes i els debats entorn de la identitat llatinoamericana.

- Introducció als estudis culturals llatinoamericans i la perspectiva llatinoamericanista.
- Revisió de categories i perspectives teorico-crítiques clau: identitat, subalternitat, estudis de gènere, estudis post/decolonials, estudis de la memòria...

- Estudis de cas.

Bibliografia:

Anzaldúa, Gloria (2016), *Borderlands. La frontera: The New Mestiza*, Madrid, Capitán Swing. • Colombi, Beatriz (2021), *Diccionario de términos críticos de la literatura y la cultura en América Latina*, Ciudad Autónoma de Buenos Aires, CLACSO.
<https://www.clacso.org/wp-content/uploads/2021/11/Diccionario-terminos-criticos.pdf>

Cornejo Polar, Antonio (2018), *Escribir en el aire, ensayo sobre la heterogeneidad sociocultural en las literaturas andinas*, Lima, Centro de Estudios Literarios Antonio Cornejo Polar.

García Canclini, Néstor (2009), *Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad*, México, Debolsillo.

Golubov, Nattie (ed. i coord.) (2024), *Arte-factos Para los estudios literarios*, Ciudad de México, Universidad Nacional Autónoma de México.

Poblete, Juan (ed.) (2021), *Nuevos acercamientos a los estudios latinoamericanos: cultura y poder*, Ciudad Autónoma de Buenos Aires, CLACSO y México, UNAM. Disponible a
<http://biblioteca.clacso.edu.ar/clacso/se/20211006114458/Nuevos-acercamientos.pdf>.

Quijano, Aníbal (1988), *Modernidad, identidad y utopía en América Latina*, Lima, Sociedad y Política Ediciones.

Szurmuk, Mónica (ed.) (2010), McKee Irwin, Robert (ed.), *Diccionario de estudios culturales latinoamericanos*, México, Siglo XXI.

POÈTIQUES DE LA FI DEL MÓN: TRÀNSITS PELS UNIVERSOS DISTÒPICS

Dr. Iván Gómez García ivangg@blanquerna.url.edu Mail:

UNIVERSITAT RAMON LLULL-BLANQUERNA

Ciències de la Comunicació

Historiadors i economistes solen recordar-nos que ells no se n'ocupen del futur, per tractar-se de quelcom desconegut e imprevisible. Però no són pocs aquells que han volgut imaginar, des de el terreny de la ficció, com serà aquest futur que ens espera. Autors tan diversos com Aldous Huxley o William Gibson han explorat les implicacions del nostre futur a través d'obres capitals, donant a llum un subgènere dintre de la ciència ficció, la distopia, que s'ha mostrat com a un dels més actius i recurrents dintre del cinema i la literatura. A través d'aquestes sessions explorarem les implicacions polítiques d'una sèrie d'obres essencials del gènere distòpic, mitjançant l'estudi comparat de cinema i literatura, i analitzant amb detall les idees i posicionaments que autors de referència han elaborat al llarg de l'últim segle. La distopia funciona no només com a avís (in)evitable futur, sinó com a diagnòstic crític del nostre present més immediat. És per això que l'objectiu de l'estudi no és únicament traçar una cartografia del gènere de les distopies, sinó explorar com, a través de la imaginació, aquestes obres han pensat el futur, han elaborat un discurs sobre el nostre present i s'han posicionat sobre temes essencials dintre del nostre panorama cibercul

Poètiques de la Fi del Món: Trànsits pels universos distòpics.

1. Utopia: La qüestionada idea sobre un futur millor.
2. Dels regnes (im)perfectes: el topos d'una vida bona.
3. L'era del turbocapitalisme: una contrageografia del capital "fràgil".
4. L'infern d'un món mecanitzat: distopies clàssiques (d'Orwell a Bradbury).
5. El cyberpunk com a imatge (interior) del capital (de J.G Ballard a William Gibson).
6. (Dat)Apocalypse Snow: el món sepultat per la informació.
7. Industrialització, modernització i racionalitat: Exposats a la vida urbana.
8. La ciutat com a sistema emergent: entorns urbans i informació.
9. Sobre la fi del progrés: poètiques de la fi del món.

Bibliografia:

Baccolini, R., Moylan, T. (eds.): *Dark Horizons. Science Fiction and the Dystopian imagination*. New York: Routledge, 2003.

Barber, S.: *Ciudades proyectadas. Cine y espacio urbano*. Barcelona: Gustavo Gili, 2006.

Brockman, J. (ed.): *Los próximos cincuenta años. El conocimiento humano en la primera mitad del siglo XXI*. Barcelona: Kairós, 2004.

Brockman, J. (ed.): *El nuevo humanismo y las fronteras de la ciencia*. Barcelona: Kairós, 2007.

Buck-Morss, S.: *Mundo soñado y catástrofe: La desaparición de la utopía de masas en el Este y el Oeste*. Madrid: Antonio Machado, 2004.

Catalán, M.: *El prestigio de la lejanía. Ilusión, autoengaño y utopía*. Barcelona: Ronsel, 2004

Dahrendorf, R.: Conflicto social moderno. Madrid: Mondadori, 1990.

Davis, E.: Techgnosis. Myth, magic and mysticism in the age of information. London: Serpents Tail, 2004.
Domingo, A.: Descenso literario a los infiernos demográficos. Barcelona: Anagrama, 2008.

Fernández Buey, F.: Utopías e ilusiones naturales. Mataró: El Viejo Topo, 2007.

Kluitenberg, E.: Delusive Spaces. Essays on Media, Culture and Technology. Rotterdam: NAI Publishers, 2008.

Kosko, B.: El futuro borroso o el cielo en un chip. Barcelona: Crítica, 2000.

Molinuevo, J.L.: Humanismo y Nuevas Tecnologías. Madrid: Alianza, 2004.

Molinuevo, J.L.: La vida en tiempo real. La crisis de las utopías digitales. Madrid: Biblioteca Nueva, 2006.

Nicholas Taleb, N.: El Cisne Negro. El impacto de lo altamente improbable. Barcelona: Paidós, 2010.

Nicholas Taleb, N.: Antifrágil. Las cosas que se benefician del desorden. Barcelona: Paidós, 2013.

Ryan, M.L.: La narración como realidad virtual. Barcelona: Paidós, 1999.

Sennett, R.: Vida urbana e identidad personal. Barcelona: Península, 2001

Sloterdijk, P.: Esferas III. Espumas. Esferología plural. Madrid: Siruela, 2006.

Wegner, Phillip E. (ed.): Imaginary Communities. Utopia, the Nations, and the Spatial Histories of Modernity. Berkeley: University of California Press, 2002.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
participación proactiva en el módulo	110	4,4	1, 2, 4, 6, 7, 8, 9

Cada sessió i cada docent aplicarà diferents enfocaments metodològics, sempre des de la coherència interna que suposa la pràctica dels Estudis Culturals.

Es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'assignatura, per tal de recordar al professorat la necessitat de potenciar les enquestes entre l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
preparación trabajo final de módulo	50 %	140	5,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

L'avaluació consistirà en tres tipus de proves: 1.L'assistència continuada i la participació proactiva a totes les sessions (25%); 2. La presentació d'una recensió de 5 pàgines sobre algun concepte o qüestió tractats al mòdul (25%); 3. La presentació d'un treball final del mòdul on s'integrin i reflexionin de manera coherent les qüestions, nocions i perspectives plantejades durant el curs 50%. La qualificació final serà el resultat ponderat de les tres proves. Les tres seran evaluades pel coordinador del mòdul i es presentaran el 15 de juny mitjançant un correu electrònic al coordinador del mòdul. Es programarà un dia per a la revisió de qualsevol consulta, amb el correu electrònic.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors. Queda prohibida la presentació de qualsevol prova que no sigui d'autoria humana, sinó elaborada per qualsevol procediment de IA. Les sancions seran acadèmiques i legals.

AVALUACIÓ ÚNICA

Prova 1: Comentari en una pàgina del concepte i les aplicacions dels Estudis Culturals: 25%

Prova 2: Presentació d'una recensió de cinc pàgines sobre alguns dels discursos presentats per al professorat (elecció lliure): 25%

Prova 3: Presentació d'un treball final (10 pp.) del mòdul on s'integrin i reflexionin d'una manera coherent les qüestions, nocions i perspectives plantejades durant al curs: 50%

La qualificació final serà el resultat ponderat de les tres proves.

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.

L'alumnat rebrà la qualificació de 'no evaluable' sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Bibliografia

En la guia resta explicitada la bibliografia corresponent.

Programari

No hi ha especificacions.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	segon quadrimestre	tarda